

VAC-PACT -PILOTTIHANKE
ROKOTUSLUOTTAMUS –
POTILAIEN JA AMMATTIHENKILÖIDEN
VÄLISTÄ TIETOISUUTTA, VIESTINTÄÄ JA
LUOTTAMUSTA

Rokotteet ja hengityselin- sairaudet

Euroopan unionin
rahoittama

Vallitseva tilanne

- Maailmassa sairastuu tuhansia aikuisia vuosittain sairauksiin, joita voitaisiin ehkäistä rokotteilla.
- Varsinkin **hengityselinsairauksista** kärsivillä ihmisillä on suurempi riski kärsiä **rokotteilla ehkäistävissä olevien sairauksien** aiheuttamista komplikaatioista.

Maailman terveysjärjestö (WHO) arvioi, että:

Maailmassa on 262
miljoonaa

astmaatikkoa

65:llä miljoonalla ihmisellä

on krooninen keuhkohtaumatauti (COPD)

...ja **miljoonat muut** kärsivät allergisesta nuhasta ja muista, usein alidiagnosoiduista kroonisista hengityselinsairauksista.

Rokottautuminen on tärkeä osa terveenä pysymistä.
Puhu terveydenhuollon ammattilaiselle, keskustele omasta tilanteestasi ja terveystarpeistasi ja varmista, että saat rokotuksesi ajan tasalle.

Yleiskatsaus hengityselinsairauksiin

Krooniset hengityselinsairaudet ovat hengitysteiden ja muiden keuhkojen rakenteiden kroonisia sairauksia. Nämä voidaan ryhmittää **obstruktiivisiin keuhkosairauksiin** sekä **restriktiivisiin keuhkosairauksiin**.

- **Obstruktiiviset keuhkosairaudet** hankaloittavat uloshengittämistä. Niihin kuuluvat mm. astma, krooninen keuhkohtaumatauti (COPD) sekä bronkiektasia.

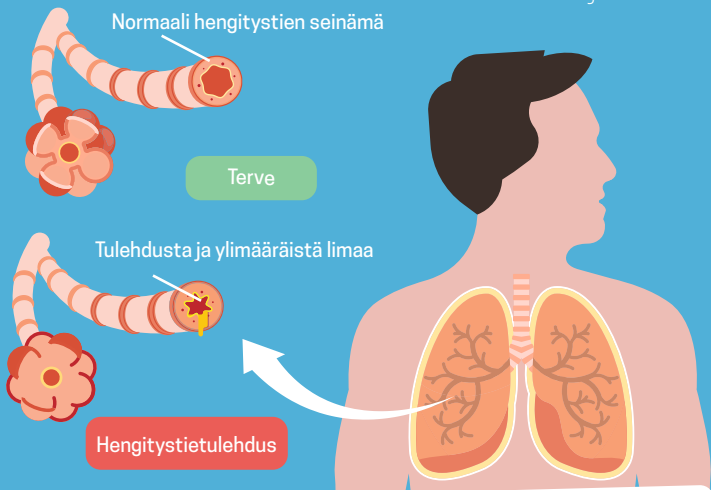
- **Restriktiiviset keuhkosairaudet** ovat sairauksia, jotka voivat aiheuttaa ongelmia rajoittamalla sisäänhengitystä. Niihin kuuluvat mm. keuhkofibroosi, krooninen poskiontelontulehdus ja työpäriset keuhkosairaudet.

Tällä hetkellä kroonisiin hengityselinsairauksiin ei ole olemassa parannuskeinoa, mutta **ennaltaehkäisevän ja muun hoidon sekä elämäntapamuutosten avulla niiden kanssa voi elää pitkän ja terveen elämän!**

Yleiskatsaus hengityselinsairauksiin

...jatkuu

- **Terveellä potilaalla** hengitystien limakalvo on normaali eikä siinä ole limaa.
- **Hengitystietulehduksesta** kärsivällä potilaalla hengitysteiden seinämät ovat sen sijaan paksuuntuneet ja tulehtuneet ja niissä on limaa, mikä voi vaikeuttaa hengittämistä.

Myös tietyt rokotteilla ehkäistävissä olevat sairaudet voivat lisätä hengitysteiden ja keuhkojen turvotusta.

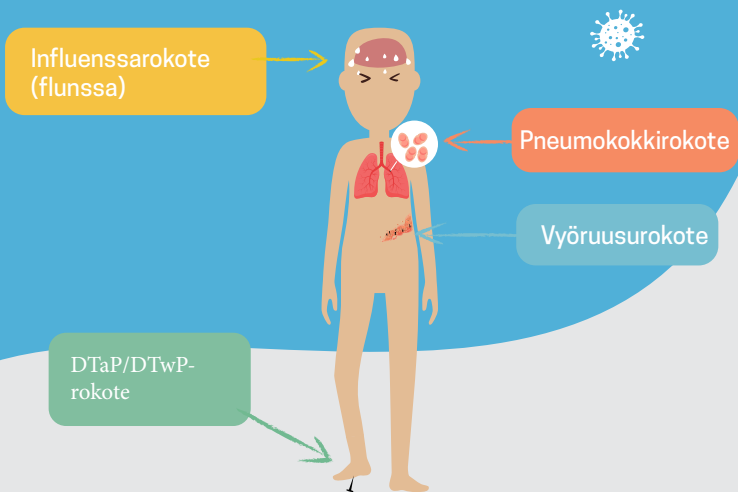
Näiden kahden yhdistelmä voi johtaa keuhkokuumeeseen ja muihin vakaviin hengityselinten sairauksiin.

Keskeiset rokotteet

Tiedetään, että **hengityselinsairauksia sairastavat ihmiset** ovat alttiimpia rokotteilla ehkäistävien sairauksien aiheuttamille terveysriskeille.

Centers for Disease Control and Preventionin (Yhdysvaltain taudinvalvontakeskuksen, CDC) suositusten mukaan nämä neljä keskeistä rokotetta voivat auttaa vähentämään näitä riskejä:

- Tiettyjä rokotteita ei suositella ihmisille, joiden immuunijärjestelmän toiminta on heikentynyt. **Keskustele terveydenhuollon ammattilaisen kanssa tapauskohtaisesti.**
- Pidä tämä mielessä: rutiiniluontoiset sairaalakäynnit tarjoavat mahdollisuuden hengityselinsairauksien hoitoon, seurantaan ja potilaan jatkuvaan ohjeistamiseen.

COVID-19

11. marraskuuta 2020 WHO määritteli COVID-19:n, vastikään löydetyn koronaviruksen aiheuttaman **tarttuvan hengityselinsairauden**, maailmanlaajuiseksi pandemiaksi, joka vaikuttaa kaiken ikäisiin ihmisiin.

- Oireet alkavat yleensä 3–7 päivän kuluttua virukselle altistumisesta, mutta joissakin tapauksissa oireiden ilmestymisessä on voinut kestää jopa 14 päivää.

Yleisiä oireita

Kuume

Yskä

Hengitysvaikeudet

Väsymys

Lihaskipu

- Harvinaisia ja vakavia komplikaatioita ovat keuhkotulehdus, munuaissairaus ja jopa kuolema.
- Hengityselinsairauksista kärsiviä ihmisiä pidetään **korkean riskin riskiryhmänä COVID-19:n suhteen**, ja he kärsivät todennäköisemmin vakavista oireista.
- COVID-19:n vakavuus on **yhdistetty korkeampaan ikään** (>60 vuotta) ja **useisiin perussairauksiin**. Viimeaikaisten tietojen mukaan miespuolisilla potilasryhmillä on hieman korkeampi sairastumisriski.

COVID-19

...jatkuu

Korkeamman riskin COVID-19:n vakavaan muotoon sairastumisen takia, on tärkeää, että hengityselinsairauksista kärsivät ihmiset sisällytetään rokotusohjelmien ensisijaisiin kohderyhmiin.

Syyskuuhun 2021 mennessä Euroopan lääkevirasto (EMA) on antanut luvan seuraavien COVID-19 -rokotteiden käyttöön Euroopan unionissa: **Comirnaty** (Pfizer-BioNTech), **Spikevax** (Moderna), **Vaxzevria** (AstraZeneca), and **Janssen**.

Tietoon perustuva päätös

Onelintärkeää, että rokotetietoisuuttaja rokotushaluttomuutta käsitellään **avoimen vuoropuhelun kautta**, ja että keskustelu **perustuu tieteelliseen näyttöön**. On otettava käyttöön tietoon perustuva ja yhteinen päätöksentekomalli, joka mahdollistaa **koko elämänsäkaaren kattavan lähestymistavan rokotuksiin!**

European Patients' Forum Charter on Patient Empowerment (potilaiden vaikutusmahdollisuuksien parantamista koskeva eurooppalaisen potilasfoorumin peruskirja) puhuu potilaskeskeisten terveydenhuollon käytäntöjen puolesta seuraavien periaatteiden kautta:

Olet enemmän kuin sairautesi!

Olet tasavertainen kumppani kaikissa terveystäsi koskevissa päätöksissä.

Vaikutusmahdollisuutesi ovat niin suuret kuin haluat niiden olevan.

Saat omaan hoitoosi tarvitsemaasi jatkuvaa tukea. Kysy vapaasti!

Terveydenhuollon ammattihenkilöt ja terveydenhuoltojärjestelmämme toimivat aktiivisesti edistääkseen jokaisen yksilön terveysosaamista.

Voit myös osallistua terveydenhoitopalveluiden arvioimiseen ja yhdessä suunnitteluun, jotta ne toimisivat paremmin kaikille.

Kokemuksesi ovat olennaisen tärkeitä tasa-arvoisen terveydenhuollon mittareita.

Voit pyytää tarvitsemiasi tietoja helposti ymmärrettävässä muodossa. Näihin tietoihin kuuluu myös oma terveystietokorttisi.